

terms of their parameters (both quantitative and qualitative).

In this paper, the study of the classification of insurance protection of the agricultural sector in the context of classical (mono- and multi- risk) and index (based on indices-yields) was carried out using economic and statistical research methods, in particular monographic, comparison, tabular, graphical and scientific generalization , Profitability, weather, vegetation) of insurance products, their main advantages and disadvantages are identified, and the process of formation and realization of the latter in the rural household of course.

According to the results of the study, the insurance coverage of the agricultural sector was classified in a specific section with the separation of classic (mono-risk (insurance against names of risks) and multirisk (complex)) and index (based on indices - yield, profitability, weather, vegetation) insurance products. Marked groups of insurance products are characterized by certain advantages and disadvantages, which in turn determines their different acceptability for different business entities with unequal financial possibilities and needs in the level of protection of property interests. It is established that multirisk (complex) insurance provides for the protection of agrarians from a wide range of unfavorable consequences, while the level of insurance tariffs does not correspond to solvent demand of insurers, and the high probability of losses on these insurance products negatively affects the financial stability of domestic insurance companies whose capitalization is inadequate.

Therefore, the prospects for this type of insurance in the institutional conditions of Ukraine should be linked with the development of public-private partnership and subsidizing part of the insurance tariffs to agricultural producers. But index insurance, from the theoretical point of view, is more attractive for insurers in the agricultural market due to its lower cost, transparency, clarity, elimination of the subjective factor in determining the occurrence of the insured event and determining insurance compensation, standardization of conditions. The development of multirisk and index insurance in Ukrainian practice is constrained by the absence of statistical databases of agricultural risks, low level of actuarial activity and the absence of unified approaches to the development of insurance conditions and the calculation of insurance tariffs. To eliminate these factors, it is necessary to create centralized databases, tighten the requirements of the national regulator for insurance companies in reporting and disclosure of information on the terms of agricultural risk insurance contracts for individual plants and animals, and technically provide remote methods for settling catastrophic weather risks.

***Key words:** insurance, agricultural activities, insurance products, the classic insurance index insurance.*

УДК 338.439:664.71:330.3(477.7)

ЗЕРНОПРОДУКТОВИЙ ПІДКОМПЛЕКС ПРИЧОРНОМРСЬКОГО РЕГІОНУ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

І. О. Банєва, доктор економічних наук

Миколаївський національний аграрний університет

У статті досліджується сучасний стан зернопродуктового підкомплексу Причорноморського регіону України. Вказується на важливу роль регіону у національному зерновому господарстві. Доводиться, що резервами підвищення ефективності функціонування зернопродуктового

підкомплексу регіону є інтенсифікація зернової галузі сільського господарства та збільшення промислових потужностей переробки зернової продукції.

Ключові слова: зернопродуктовий підкомплекс, виробництво, рівень рентабельності, урожайність, добрива, промислова переробка, додана вартість

Постановка проблеми. Зернопродуктовий підкомплекс вітчизняного АПК є стратегічним сектором не лише аграрної сфери виробництва, але і всієї національної економіки. Адже продукція підкомплексу є безальтернативною основою продовольчої безпеки країни та входить до переліку її головних експортних товарів. Відтак, його динамічний розвиток є фундаментом соціально-економічної стабільності України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зернопродуктовий підкомплекс АПК традиційно відноситься до найбільш досліджуваних теоретиками і практиками об'єктів. Серед вітчизняних вчених слід виділити роботи Богачова В.І., Бойка В.І., Дем'яненка М.Я., Діброви А.Д., Колодійчук В.А., Лузана Ю.Я., Месея-Веселяка В.Я., Ситника В.П., Худолій Л.М., Шпичака О.М., Юрчишина В.В. та інших.

Однак, не зважаючи на суттєвий вклад вітчизняної науки у вирішення теоретичних та практичних завдань сталого розвитку досліджуваного сектору економіки, функціонування зернопродуктового підкомплексу АПК України – далеке від його потенційних можливостей. Підтвердженням цьому є сильні коливання рівня рентабельності товаровиробників підкомплексу, що пов'язано із нестабільною ціновою динамікою на ринку, незадовільним станом наповнення та використання державних зернових резервів, недостатнім рівнем розвитку інфраструктури підкомплексу тощо.

Методика досліджень. Методологічною та теоретичною основами дослідження є економічна теорія, наукові розробки вітчизняних вчених із проблем функціонування та розвитку зернопродуктового виробництва тощо. У процесі дослідження використовувалися такі методи: монографічний, абстракції, емпіричний, порівняння, рядів динаміки, середніх величин, кореляційний та ін.

Результати досліджень. Причорноморський регіон України займає важливе значення у вітчизняному зернопродуктовому підкомплексі. Це обумовлено багатьма факторами найважливішими серед яких є:

1) природно-кліматичні умови. Відносно теплі зими та довший вегетаційний період дозволяють отримувати високі врожаї як озимих, так і ярих зернових культур;

2) вигідне географічне розташування. На території Причорноморського регіону розташовані головні зерноперевалочні порти України. Тому виробники зернової продукції регіону мають можливість з найменшими трансакційними затратами реалізувати свою продукцію на експорт.

Середньозважена частка Причорноморського регіону за показниками 2010-2015 рр. у національному зерновому виробництві становить 13,7% (табл. 1).

1. Виробництво зернових та зернобобових, тис. тонн*

Регіон	2010р.	2011р.	2012р.	2013р.	2014р.	2015р.
Україна	39270,9	56746,8	46216,2	63051,3	63859,3	60125,8
Миколаївська область	2200,7	2628,2	1278,3	2803,8	2864,0	2896,4
Одеська область	2928,7	3194,3	1880,4	3670,8	3677,2	3489,0
Херсонська область	1514,8	2481,1	1055,2	1686,4	2156,2	2621,9
Причорноморський регіон, всього	6644,2	8303,6	4213,9	8161,0	8697,4	9007,3
Причорноморський регіон, у % до всього по Україні	16,9	14,6	9,1	12,9	13,6	15,0

*розраховано за даними [1, 2].

Це підтверджує припущення про важливість зернової галузі регіону у національному виробництві відповідної продукції. Регіон має значний потенціал збільшення обсягів виробництва зернової продукції і підвищення прибутковості галузі. Середнє, за даними 2010-2015рр., значення рівня рентабельності зернових та зернобобових культур у двох областях Причорноморського регіону нижче, ніж по країні в цілому: Україна – 20,9%, Миколаївська область – 23%, Одеська область – 16,4%, Херсонська область – 15,9% (табл. 2).

2. Рівень рентабельності виробництва зернових та зернобобових культур, % [1, 2]

Регіон	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
Україна	13,9	26,1	15,2	1,5	25,8	43,1
Миколаївська область	20,2	29	16,4	10,1	28,5	33,5
Одеська область	13,6	19,7	-1,9	6,5	27,3	33,4
Херсонська область	2,5	25,7	7,6	-7,3	19,8	46,9

На нашу думку головна причина цього – рівень продуктивності праці (табл. 3). Середня урожайність зернових та зернобобових культур в Причорноморському регіоні поступається середньому значенню по країні. При чому в Херсонській області найнижчій урожайності відповідає найнижчий рівень рентабельності у досліджуваній галузі.

3. Урожайність зернових та зернобобових культур, ц з 1 га* [1, 2]

Регіон	2010р.	2011р.	2012р.	2013р.	2014р.	2015р.	Середнє за 2010-2015рр.
Україна	26,9	37	31,2	39,9	43,7	41,1	36,6
Миколаївська область	25,1	28,4	16,3	29,4	30,4	30,5	26,7
Одеська область	25,5	29,2	17,1	31,2	31,3	29,2	27,3
Херсонська область	22,1	32,4	18,2	22,2	28,3	33,6	26,1

*розраховано за даними [1, 2].

Актуальним напрямком підвищення продуктивності праці в галузі є інтенсифікація виробництва (табл. 4).

4. Внесення мінеральних добрив на 1 гектар посівної площі зернових та зернобобових, кг поживних речовин*

Регіон	2010р.	2011р.	2012р.	2013р.	2014р.	2015р.	Середнє за 2010-2015рр.
Україна	56	64	71	74	82	80	75,6
Миколаївська область	47	55	60	56	64	63	60,9
Одеська область	45	57	52	56	76	71	65,6
Херсонська область	43	49	44	42	40	36	44,6

*розраховано за даними [3-8].

Розмір внесення мінеральних добрив під посіви зернових та зернобобових культур в Херсонській області значно поступається як середньому показнику по країні, так і порівняно з двома іншими областями Причорноморського регіону.

Для перевірки кількісних параметрів зв'язку між урожайністю зернових та зернобобових культур (Y) та розміром внесених мінеральних добрив (x), був проведений кореляційний аналіз за статистикою відповідних показників у 24 областях України, який показав високий ступінь зв'язку – $R = 0,578$. Рівняння регресії: $Y = 18,308 + 0,249x$. Отже, при збільшенні внесення мінеральних добрив на 1 га посівної площі на 1 кг у поживній речовині, урожайність зернових та зернобобових зростає на 0,249 ц з 1 га. При цьому не слід забувати, що не тільки кількість, але і якість зерна залежить від технологічно оптимальної дози внесених мінеральних поживних речовин.

Не менш важливим аспектом динамічного розвитку зернопродуктового підкомплексу є стан промислової переробки зернової продукції. В першу чергу мова йде про продовольчу складову функціонування підкомплексу – виробництво борошна (табл. 5).

5. Виробництво борошна, тис. тонн*

Регіон	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
Україна	2632,1	2596,1	2605,5	2564,8	2357,8	2167,5
Миколаївська область	62,3	60,1	39,9	40,3	34,1	45,6
Одеська область	109,5	113,4	96	111,3	100,7	107,1
Херсонська область	101,7	93,1	90,7	86,3	88,4	89,7
Причорноморський регіон, всього	273,5	266,6	226,6	237,9	223,2	242,4
Причорноморський регіон, у % до всього по Україні	10,4	10,3	8,7	9,3	9,5	11,2

*розраховано за даними [1, 2].

Середньозважена частка Причорноморського регіону за показниками 2010-2015рр. у національному виробництві борошна становить 9,9%. Порівнявши даний показник із показником частки Причорноморського регіону у національному виробництві зернових та зернобобових (13,7%), ми можемо зробити обґрунтований висновок про сировинну спрямованість функціонування зернопродуктового підкомплексу регіону.

Недоліком орієнтації на виробництво сировини є недоотриманий прибуток за рахунок різниці у частках доданої вартості – промислова продовольча продукція завжди має її більше, ніж сільськогосподарська сировина. Сировинний характер функціонування зернопродуктового підкомплексу Причорноморського регіону відбивається і на особливостях зовнішньої торгівлі його продукцією (табл. 6).

6. Експорт зернових культур та продукції борошномельно-круп'яної промисловості в областях Причорноморського регіону, тис. дол. США*

Вид продукції	2010р.	2011р.	2012р.	2013р.	2014р.	2015р.
Миколаївська область						
Зернові культури	544853	330636	853354	792347	761322	698938
Продукція борошномельно-круп'яної промисловості	1083	2324	1885	1292	839	675
Коефіцієнт покриття експорту сировини експортом готової продукції	0,002	0,007	0,002	0,002	0,001	0,001
Одеська область						
Зернові культури	116538	108909	159993	257623	373283	451786
Продукція борошномельно-круп'яної промисловості	1263	1539	686	2216	1170	5117
Коефіцієнт покриття експорту сировини експортом готової продукції	0,011	0,014	0,004	0,009	0,003	0,011
Херсонська область						
Зернові культури	27654	25558	42130	45818	67853	38332
Продукція борошномельно-круп'яної промисловості	2181	6521	3173	4952	3178	2696
Коефіцієнт покриття експорту сировини експортом готової продукції	0,079	0,255	0,075	0,108	0,047	0,070

*розраховано за даними [1, 2].

У абсолютному вираженні найбільшу виручку від реалізації на експорт продукції борошномельно-круп'яної промисловості отримали товаровиробники Одеської області, у відносному вираженні найвищий коефіцієнт покриття експорту сировини експортом готової продукції – у Херсонській області.

Найгірші аналізовані показники в Миколаївській області – при зростаючій тенденції експорту зерна, має місце спадна тенденція експорту борошномельно-круп'яної продукції.

Висновки:

1) середньозважена частка Причорноморського регіону у національному зерновому виробництві становить 13,7%. Це підтверджує припущення про важливість зернової галузі регіону у національному виробництві відповідної продукції;

2) середнє значення рівня рентабельності зернових та зернобобових культур у двох областях Причорноморського регіону нижче, ніж по країні в цілому: Україна – 20,9%, Миколаївська область – 23%, Одеська область – 16,4%, Херсонська область – 15,9%. Головна причина цього – відносно низький рівень продуктивності праці;

3) середня урожайність зернових та зернобобових культур у Причорноморському регіоні поступається середньому значенню по країні. В Херсонській області найнижчій урожайності відповідає найнижчий рівень рентабельності;

4) інтенсифікація виробництва зернових та зернобобових культур є актуальним напрямком підвищення продуктивності праці в галузі – розмір внесення мінеральних добрив під посіви зернових та зернобобових культур в Херсонській області значно поступається як середньому показнику по країні, так і порівняно з двома іншими областями Причорноморського регіону. Кореляційний аналіз впливу кількості внесених мінеральних добрив на урожайність зернових та зернобобових культур виявив високий ступінь зв'язку – $R = 0,578$. При збільшенні внесення мінеральних добрив на 1 га посівної площі на 1 кг у поживній речовині, урожайність зернових та зернобобових зростає на 0,249 ц з 1 га;

5) середньозважена частка Причорноморського регіону у національному виробництві борошна становить 9,9%. Це вказує на сировинну спрямованість функціонування зернопродуктового підкомплексу регіону. Недоліком такої орієнтації є недоотриманий прибуток за рахунок різниці у частках доданої вартості. Найбільш гостро проблема дефіциту переробних потужностей зернопродуктового підкомплексу Причорноморського регіону стоїть у Миколаївській області.

Література

1. Статистичний збірник «Регіони України» 2013 Частина II / Державна

служба статистики України; відпов. за вип. Н. С. Власенко. Київ, 2014. 783 с.

2. Статистичний збірник «Регіони України» 2016 Частина II / Державна служба статистики України; відпов. за вип. М. Б. Тімоніна. Київ, 2016. 692 с.

3. Статистичний бюлетень «Внесення мінеральних та органічних добрив під урожай сільськогосподарських культур у 2010 році» / Державний комітет статистики України; відповід. за вип. О. М. Прокопенко. Київ, 2011. 52 с.

4. Статистичний бюлетень «Внесення мінеральних та органічних добрив під урожай сільськогосподарських культур у 2011 році» / Державна служба статистики України; відповід. за вип. О. М. Прокопенко. Київ, 2012. 52 с.

5. Статистичний бюлетень «Внесення мінеральних та органічних добрив під урожай сільськогосподарських культур у 2012 році» / Державна служба статистики України; відповід. за вип. О. М. Прокопенко. Київ, 2013. 52 с.

6. Статистичний бюлетень «Внесення мінеральних та органічних добрив під урожай сільськогосподарських культур у 2013 році» / Державна служба статистики України; відповід. за вип. О. М. Прокопенко. Київ, 2014. 52 с.

7. Статистичний бюлетень «Внесення мінеральних та органічних добрив під урожай сільськогосподарських культур у 2014 році» / Державна служба статистики України; відповід. за вип. О. М. Прокопенко. Київ, 2015. 52 с.

8. Статистичний бюлетень «Внесення мінеральних та органічних добрив під урожай сільськогосподарських культур у 2015 році» / Державна служба статистики України; відповід. за вип. О. М. Прокопенко. Київ, 2016. 52 с.

References

1. Regions of Ukraine in 2013. Part II. (2014). *Statistical Yearbook*. Kyiv: State Statistics Service of Ukraine (in Ukrainian).

2. Regions of Ukraine in 2016. Part II. (2016). *Statistical Yearbook*. Kyiv: State Statistics Service of Ukraine (in Ukrainian).

3. Adding mineral and organic fertilizers for crop yield in 2010. (2011). *Statistical bulletin*. Kyiv: State Statistics Committee of Ukraine (in Ukrainian).

4. Adding mineral and organic fertilizers for crop yield in 2011. (2012). *Statistical bulletin*. Kyiv: State Statistics Service of Ukraine (in Ukrainian).

5. Adding mineral and organic fertilizers for crop yield in 2012. (2013). *Statistical bulletin*. Kyiv: State Statistics Service of Ukraine (in Ukrainian).

6. Adding mineral and organic fertilizers for crop yield in 2013. (2014). *Statistical bulletin*. Kyiv: State Statistics Service of Ukraine (in Ukrainian).

7. Adding mineral and organic fertilizers for crop yield in 2014. (2015). *Statistical bulletin*. Kyiv: State Statistics Service of Ukraine (in Ukrainian).

8. Adding mineral and organic fertilizers for crop yield in 2015. (2016). *Statistical bulletin*. Kyiv: State Statistics Service of Ukraine (in Ukrainian).

Одержано 03.03.2017

Аннотация

Банева И. А.

Зернопродуктовый подкомплекс Причерноморского региона: состояние и перспективы развития

Зернопродуктовый подкомплекс отечественного АПК – это стратегический сектор не только аграрной сферы производства, но и всей национальной экономики. Ведь продукция подкомплекса является безальтернативной основой продовольственной безопасности страны и входит в перечень ее главных экспортных товаров. Следовательно, его динамичное развитие – фундамент социально-экономической стабильности Украины.

Сейчас зернопродуктовый подкомплекс отечественного АПК находится на восходящей траектории. Вместе с тем, по нашему мнению, его потенциал используется не полностью, что и дает основания для научных исследований в данном направлении.

Методологической и теоретической основами исследования является экономическая теория, научные разработки отечественных ученых по проблемам функционирования и развития зернопродуктового производства и т. п. В процессе исследования использовались следующие методы: монографический, научной абстракции, эмпирический, сравнение, рядов динамики, средних величин, корреляционный и др.

Причерноморский регион Украины (Николаевская, Одесская и Херсонская области) занимает важное значение в отечественном зернопродуктовом подкомплексе. Это обусловлено многими факторами, важнейшие из которых:

1) природно-климатические условия. Относительно теплые зимы и длиннее вегетационный период позволяют получать высокие урожаи, как озимых, так и яровых зерновых культур;

2) выгодное географическое положение. На территории Причерноморского региона расположены главные зерноперевалочные порты Украины. Поэтому производители зерновой продукции региона имеют возможность с наименьшими транзакционными затратами реализовать свою продукцию на экспорт.

Выводы:

1) средневзвешенная доля Причерноморского региона в национальном зерновом производстве составляет 13,7%. Это подтверждает предположение о важности зерновой отрасли региона в национальном производстве соответствующей продукции;

2) среднее значение уровня рентабельности зерновых и зернобобовых культур в двух областях Причерноморского региона ниже, чем по стране в целом: Украина - 20,9%, Николаевская область - 23%, Одесская область - 16,4%, Херсонская область - 15,9 %. Главная причина этого - относительно низкий уровень производительности труда;

3) средняя урожайность зерновых и зернобобовых культур в Причерноморском регионе сильно уступает среднему значению по стране. В Херсонской области низкой урожайности соответствует низкий уровень рентабельности в исследуемой сфере;

4) интенсификация производства зерновых и зернобобовых культур является актуальным направлением повышения производительности труда в отрасли - размер внесения минеральных удобрений под посевы зерновых и зернобобовых культур в Херсонской области значительно уступает как среднему показателю по стране, так и по сравнению с двумя другими областями Причерноморского региона. Корреляционный анализ влияния количества внесенных минеральных удобрений на урожайность зерновых и зернобобовых культур обнаружил высокую степень связи - $R = 0,578$. При увеличении внесения минеральных удобрений на 1 га посевной площади на 1 кг в питательном веществе, урожайность зерновых и зернобобовых увеличивается на 0,249 ц с 1 га;

5) средневзвешенная доля Причерноморского региона в национальном производстве муки составляет 9,9%. Это указывает на сырьевую направленность функционирования зернопродуктового подкомплекса региона. Недостатком такой ориентации является недополученная прибыль за счет разницы в долях добавленной стоимости – в промышленной продовольственной продукции ее всегда больше, чем в сельскохозяйственном сырье. Наиболее остро проблема дефицита перерабатывающих мощностей зернопродуктового подкомплекса Причерноморского региона стоит в Николаевской области.

Ключевые слова: зернопродуктовый подкомплекс, производство, уровень рентабельности, урожайность, удобрения, промышленная переработка, добавленная стоимость.

Annotation

Banyeva I. O.

Grain products subcomplex of Black sea region: status and prospects of development

Grain products subcomplex of domestic agro-industrial complex is a strategic sector not only of agrarian sphere of production but also the entire national economy. Because the products of subcomplex is the non-competitive base of food security of the country which is in list of the main goods for export. Therefore, its dynamic development is the foundation of social and economic stability of Ukraine.

Grain products subcomplex of domestic agro-industrial complex is on ascension level. However, we believe that its potential is used incompletely, which gives the reasons to research this area.

The methodological and theoretical bases of economic research are economic theory, the works of domestic scientists towards problems of functioning and development of grain products subcomplex and so on. In the process of the research they used following methods: monographic, scientific abstraction, empirical, comparativeness, series of dynamics, averages, correlation and others.

Black Sea region of Ukraine (Mykolaiv, Odesa and Kherson regions) is important in the domestic grain products subcomplex. This is due to many factors, the most important of which are:

1) climatic conditions. Relatively warm winters and longer growing season allow obtaining high yields of both winter and springing cereals;

2) favorable geographical location. In the Black Sea region there are main grain ports of Ukraine. Therefore, manufacturers of grain products in the region have an opportunity to sell their products for export with minimal transaction costs.

Conclusions:

1) the average share of the Black Sea region in the national grain production is 13.7%. This confirms the importance of grain industry of the region in the national production;

2) the average level of the profitability of grain and leguminous crops in the two regions of the Black Sea region is lower than the country as a whole: Ukraine - 20.9%, Mykolaiv region - 23%, Odesa region - 16.4%, Kherson region - 15.9%. The main reason is the relatively low level of productivity;

3) average yielding capacity of grain and leguminous crops in the Black Sea region is far behind the average for the country. In the Kherson region the lowest yielding capacity is equal to the lowest level of profitability in the sphere;

4) intensification of the production of grain and leguminous crops is important way to increase the productivity in the industry - the amount of mineral fertilizers for crops of grain and

leguminous crops in Kherson region is considerably inferior as the national, and in comparison with the two other regions of the Black Sea region. Correlation analysis of the impact of the number of chemical fertilizers on the yield of grain and leguminous crops showed a high degree of connection - $R = 0.578$. In increasing the level of mineral fertilizers per 1 ha of cultivated area per 1 kg of the substance, yielding capacity of grain and leguminous increases by 0.249 quintals per 1 ha;

5) the average share of the Black Sea region in the national production of flour is 9.9%. This indicates the raw material orientation operation of grain products subcomplex of the region. The disadvantage of this orientation is lost of profit due to the difference in added value – the industrial food products are always over-governmental of agricultural raw materials. The most acute problem of shortage of new processing industries of grain products subcomplex of Black Sea region is in Mykolaiv region.

Key words: grain products subcomplex, production, level of profitability, yielding, fertilizer, industrial processing, added value.

УДК631.16:658.153

РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ

П. К. Бечко, кандидат економічних наук

Н. В. Лиса, кандидат економічних наук

Д. А. Попиченко, аспірант

Уманський національний університет садівництва

У статті розглянута роль фінансової політики в конструкції механізму управління оборотними активами суб'єктів господарювання аграрної галузі. Наведені основні методичні підходи щодо реалізації фінансової політики, здатної забезпечити ефективне управління оборотними активами. Запропоновано впровадження в практику окремих елементів фінансової політики, спрямованих на підвищення фінансової стійкості та платоспроможності суб'єктів господарювання аграрного виробництва..

***Ключові слова:** оборотні активи, фінансова політика, джерела фінансування, фінансова стійкість, платоспроможність.*

Постановка проблеми. Ефективність аграрного виробництва великою мірою залежить від управління оборотними активами, авансованих в процес виробництва. Від їх складу, структури, джерел фінансування, оперативного контролю за цільовим і ефективним використанням залежать фінансові результати діяльності суб'єктів господарювання, їх фінансова стійкість та платоспроможність. Великий вплив на управління оборотними активами має ефективна та дійова фінансова політика теоретичні і практичні питання якої недостатньо сформовані відповідно до ринкових умов господарювання для